

קו העוני

נכיר את המושג 'קו העוני', נחשף למימדי העוני בישראל ונחשוב כיצד ניתן להלחם בעוני

חלק א'

מטרה: נשאל מיהו עני ונבין מהו קו העוני

איפה עובר הקו?

נפזר על הרצפה כרטיסיות עם צרכים שונים שיש לנו כבני אדם, חלק מהצרכים הם בסיסיים וחלקם מותרות. נבקש מהקבוצה לסדר את הכרטיסיות מהצורך הכי בסיסי ועד למותרות:

חשמל, אוכל, אוטו (דלק, תיקונים וביטוח), תרבות (הצגות, הופעות), מים, חוג לילד אחד, בגדים, טלוויזיה (כולל כבלים / לוויין), שכר דירה, אינטרנט, גז, טיולי תנועה לילדים, תחבורה ציבורית, תרופות, קופת חולים (ביטוח חיים), נסיעה לחו"ל, גני ילדים, ציוד בית ספר לילד (מחברות, עטים וכו'), מורה פרטית, בייביסיטר.

לאחר שסידרו, ניתן להם שרוך אדום ונבקש מהם למתוח את הקו איפה שלדעתם עובר קו העוני. כלומר, איפה עובר הקו שמתחתיו אלה דברים שיש לאנשים עניים ומעליו אלה דברים שאין להם.

דיון:

- על פי מה מיקמתם את הקו?
- איפה לדעתכם הצרכים הופכים להיות מבסיסיים למותרות?
- מיהו עני? מה מגדיר אותו?

מהו קו העוני

נקרא ביחד את ההגדרה לקו העוני:

קו העוני- מדד שמתייחס לרמת ההכנסה המינימלית שנדרשת לאדם או משפחה כדי להתקיים.

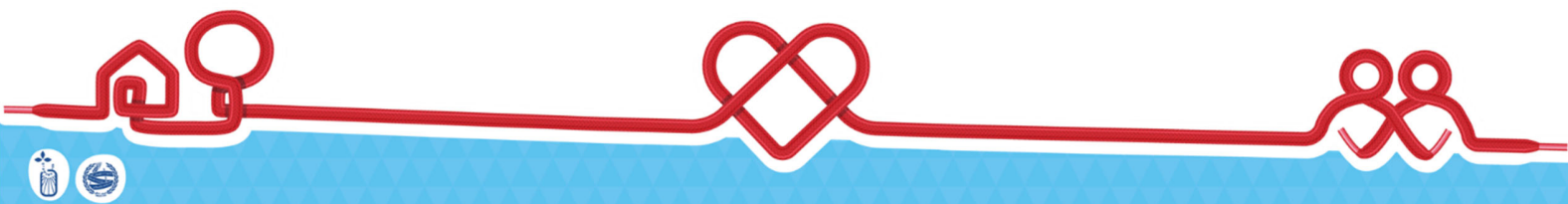
מי שמרוויח רק חצי משכר המינימום בישראל יחשב מתחת לקו העוני.

קו העוני עומד היום על כ 5,216 שקלים

כלומר, מי שמרוויח מתחת לסכום הזה נמצא מתחת לקו העוני

כמה זה עולה לנו?

נחזור לפתקיות שהקבוצה סידרה והפעם נחלק להם פתקיות נוספות עם העלות של כל אחד מהצרכים. לאחר שיתאימו את העלות לכל צורך, נבקש מהקבוצה להתבונן בפתקים ולנסות להבין מה אדם עני מצליח לקנות כל חודש באמצעות פחות מ5,216 ש. במידה ויש צורך, נתקן את הקו האדום ונזיז אותו לפי הצורך הכי עליון ברשימה שאדם עני מצליח לרכוש.

תרבות (הצגות, הופעות) 200	אוטו (דלק, תיקונים וביטוח) 1000	אוכל 1000	חשמל 600
טלוויזיה (כולל כבלים / לוויין) 300	בגדים 200	חוג לילד אחד 400	מים 200
טיולי תנועה לילדים 400 לטיול	גז 200 לבלון	אינטרנט 100	שכר דירה 6000
נסיעה לחו"ל 35,000 לכל המשפחה	קופת חולים (ביטוח חיים) 100	תרופות 100	תחבורה ציבורית 150
בייביסיטר 200 שקל לערב	מורה פרטית 400	ציוד בית ספר לילד (מחברות, עטים וכו') 600 (שנתית)	גני ילדים ציבוריים- לילד 1000 (שנתית)

חלק ב'

מטרה: נחשף למימדי העוני בישראל

שאלון מימדי העוני- נערוך טריוויה שכולה מורכבת משאלות על נתוני העוני בישראל. לכל חניך נחלק שלושה פתקים בצבעים שונים או פתקים עם אותיות שונות (א,ב,ג) שבאמצעותם הם יבחרו את התשובה הנכונה לדעתם. החניך שייצבור הכי הרבה תשובות נכונות ינצח

איזו עיר היא הענייה בישראל?

1. ירושלים.

2. ירוחם

3. בית שמש

אכן, בירת המדינה היא בירת העוני בישראל זאת בשל מרקם אוכלוסיה הכולל אוכלוסיות של בני מיעוטים וחרדים.

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בירושלים הוא מהנמוכים במדינה ואילו אחוז המשפחות שלהן מעל לשלושה ילדים הוא מהגבוהים בארץ.

מה אחוז המשפחות המוגדרות עניות בישראל?

1. 50%

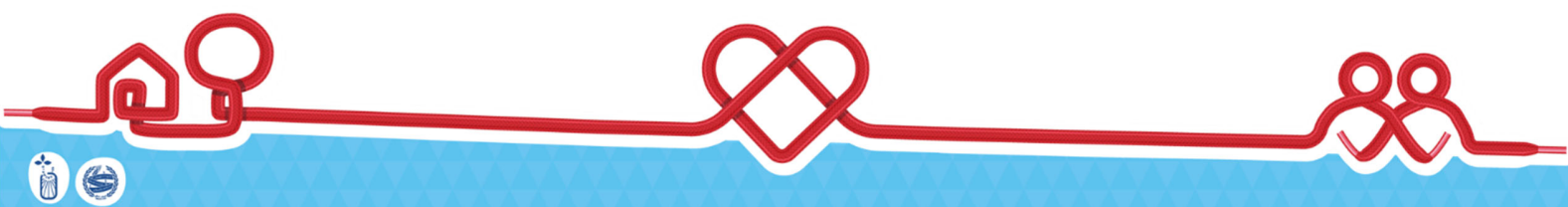
2. 18.6%

3. 6%

18.6% מהמשפחות בישראל (463 אלף משפחות) חיות בעוני.

לשם הבנת המספר- בתל אביב חיים (נכון ל-2016) 438,818 תושבים. יש יותר עניים בישראל מאשר תושבים בתל אביב.

מה אחוז הילדים העניים בישראל?

א. 31.2%

ב. 12.4%

ג. 60%

31.2% מהילדים בישראל חיים בעוני (842.3 אלף ילדים).

בבית ספר אחד (א-י"ב) לומדים בממוצע 1500 תלמידים.

אם היינו צריכים להכניס את כל הילדים העניים לבתי ספר, היינו צריכים 562 בתי ספר בשביל זה.

מתוכם, כמה ילדים התנסו בשנה האחרונה בקיבוץ נדבות, איסוף אוכל מפחי זבל וגניבת אוכל?

1. 2%

2. אף אחד מהם

3. 14%

14% מהילדים הנתמכים התנסו בשנה האחרונה בקיבוץ נדבות, איסוף אוכל מפחי אשפה וגניבת אוכל.

ל-24% מהילדים העניים קרה שהלכו לביה"ס ללא כריך או מזון אחר. 4% העידו כי מצבזה מתרחש באופן קבוע.

כמה מהקשישים החיים בישראל העידו שקצבת הזקנה לא מאפשרת להם למלא את צרכיהם הבסיסיים?

1. 14%

2. 96%

3. 30%

96% מהקשישים העידו כי קצבת הזקנה לא מאפשרת להם למלא את צרכיהם הבסיסיים ולחיות בכבוד. 43% מהקשישים הנתמכים סובלים ממחסור בארוחות מזינות כי אין ביכולתם לשלם עבור המצרכים הנדרשים **דיון:**

- איזה נתון הפתיע אתכם במיוחד?
- האם חשבתם שמידי העוני בישראל גדולים יותר או קטנים יותר?
- האם הופתעתם לגלות שהרבה מהנמצאים מתחת לקו העוני הם אנשים עובדים?

חלק ג'

מטרה: נחשוב איך ניתן להלחם בעוני בישראל ולעזור למי שנמצא כיום מתחת לקו העוני

מי עושה מה?

נחלק את הקבוצה ל-3 קבוצות (בקבוצה קטנה ניתן לחלק לזוגות או לעשות כולם ביחד). לכל קבוצה ניתן קבוצה אחרת של אנשים (הממשלה, האזרחים שנמצאים שמתחת לקו העוני, האזרחים שנמצאים מעל קו העוני) ונבקש מהם לכתוב את כל הפעולות שכל אחת מהקבוצה יכולה או צריכה לעשות.

דיון:

- על מי מוטלת האחריות להילחם בעוני?
- מה האחריות שלנו, כאזרחים? איך אנחנו מחוייבים לעזור?

- מה מהפתרונות שהצעתם הם פתרונות לטווח הקצר ואילו לטווח הארוך?
- האם תרומות מזון וכסף הם לטווח הארוך או הקצר? מה החשיבות שלהם בכל זאת?

שורה תחתונה:

נתוני העוני בישראל הם מדאיגים. בכל שנה מתווספות עוד ועוד משפחות למעגל העוני. המחיייה בארץ מתייקרת ומצד שני ההכנסה לא עולה בהתאם וכך מוצאים את עצמם אנשים עובדים בסיטואציה בה קשה להתקיים ולשלם על ההוצאות הבסיסיות.

עלינו מוטלת האחריות כחברה לדאוג לטווח הקצר- לתרום ככל שניתן על מנת שלא יהיו רעבים ללחם ולפעול לטווח הארוך- להפגין ולמחות מול הממשלה ולדרוש פתרונות שייצרו שוויון ויקטינו את הפערים!

